

گزارش زهراچندری

درست در شرایطی که اخبار می‌تبط با حوزه پرستاری در فضای رسانه‌ای کشور مخابره می‌شد، خبری در حوزه پزشکی منتشر شد که می‌تواند سرنوشت نظام سلامت را تغییر دهد. ماجرا بر سر احتمال توقف مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص افزایش ظرفیت پذیرش دانشجویان پزشکی بود؛ ماجرای که پیش از این بارها از سوی صنف پزشکان تصمیمی غلط خوانده شده و برای توقف آن در خواست داده بودند. حالا اما انگار وزیر بهداشت دولت چهاردهم و سایر کارشناسان این حوزه توانسته‌اند شورای عالی انقلاب فرهنگی را هم قانع کنند تا علیه مصوبه خودش اقدام نکند! همچنان که به گفته دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی توقف مصوبه این شورا در خصوص افزایش ظرفیت پذیرش پزشکی مشکل است. توقف افزایش ظرفیت تربیت پزشک در کشور در شرایطی است که خالی ماندن ظرفیت بر برخی رشته‌های پزشکی همچون قلب یا اطفال و بیهوشی چالش‌برانگیز شده و در آینده می‌تواند ما را با بحران جدی مواجه کند. با وجود این اما صاحبزنان حوزه سلامت و صنف پزشکان معتقدند افزایش ظرفیت‌ها هم نمی‌تواند صندلی‌های خالی این رشته‌ها را پر کند. با وجود این، سؤال اینجاست که آیا با کاهش ظرفیت پذیرش پزشک این مشکل حل خواهد شد؟! ‏

صف‌های طولانی، نوبت‌های شش‌ماهه و گاه بیشتر برای یک ویزیت شدن و طی کیلومترها مسافت برای رسیدن به یک درمانگاه و مرکز بهداشتی فقط برای یک بخیه ساده در استان‌های کم‌برخورداری مانند سیستان و بلوچستان بخشی از تازدی کمبود پزشک در کشور هستند. کمبودی که صداآلته توزیع نامناسب هم به آن دامن می‌زند و موجب شده در برخی از نقاط کشور سرانه پزشک کمتر از ۲۸ پزشک به‌ازای هر صدهزار نفر برسد. به همین خاطر هم برای جبران این کمبود پزشک شورای عالی انقلاب فرهنگی مصوبه‌ای را به تصویب رساند که بر مبنای آن برای رفع کمبود پزشک، جلوگیری از فرسودگی کادر درمان و کاهش پذیرش نظام سلامت در مواجهه با بحران‌ها، افزایش دسترسی اقشار مختلف مردم به پزشک و تنظیم ظرفیت دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی بر اساس نیاز جامعه، با توجه به سرانه پزشک به جمعیت ۱۲ در ۱۰ هزار در سال و به منظور دستیابی به سرانه پزشک به جمعیت ۲۰ در ۱۰ هزار در سال ۱۴۰۱، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را مکلف کرد به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی کند که ظرفیت پذیرش دانشگاه‌ها

ان‌زشیر

تاکسی‌های برقی به پایتخت رسیدند

مدیرعامل سازمان تاکسیرانی تهران از ورود تاکسی‌های برقی جدید به پایتخت خبر داد.

شادی مالکی، مدیرعامل سازمان تاکسیرانی تهران با اشاره به ترخیص نخستین بخش تاکسی‌های برقی شهرداری تهران از گمرک اظهار کرد: اولین سری از خودروهای برقی خریداری‌شده توسط شهرداری تهران به پایتخت رسیده و اکنون ۱۵۰ دستگاه در حال انجام مراحل پلاک‌گذاری ملی هستند.

وی افزود: در همین راستا، هماهنگی‌های لازم برای اخذ تأییدیه‌هایی همچون تأییدیه محیط زیست صورت گرفته و به‌زودی مجوز پلاک ملی صادر خواهد شد. مدیرعامل سازمان مدیریت و نظارت بر تاکسیرانی شهر تهران ادامه داد: همچنین، اقدامات و مکانیات مربوط به اخذ مجوز پلاک تاکسی و ورود این خودرو به ناوگان حمل‌ونقل عمومی آغاز شده‌است. شرکت ارائه‌دهنده خدمات پس از فروش نیز تعیین شده و آمادگی کامل برای ارائه خدمات و گارانتی تاکسی‌های برقی وارداتی فراهم است.

مالکی گفت: خودروهای وارداتی از برند Aion و مدل Es هستند که با توان موتور ۱۵۰ کیلووات و ظرفیت باتری ۵۵ کیلووات ساعت، در شرایط استاندارد با هر بار شارژ ۴۴۰کیلومتر پیمایش دارند.

اخبار کوتاه

■مدیرکل آموزش و پرورش شهرستان‌های استان تهران بارد برخی اخبار مبنی بر جداسازی دانش‌آموزان اتباع، گفت: بنایی برای جداسازی دانش‌آموزان اتباع در مدارس و کلاس‌های درس شهرستان‌های استان نداریم. این دانش‌آموزان در کنار سایر دانش‌آموزان ایرانی تحصیل می‌کنند و از طرف آموزش و پرورش به آنها کمک‌هایی ارائه خواهد شد.

■ معاون امور فرهنگی کمیته امداد امام خمینی(ره) استان تهران گفت: ۷۷۲ نفر از دانش‌آموزان زیر پوشش این نهاد در استان تهران امسال در آزمون سراسری پذیرفته‌شدند و اکنون نیز از هزار و ۴۵۰ دانشجو حمایت می‌شود.

■رئیس مرکز برنامه‌ریزی منابع انسانی آموزش و پرورش گفت: ۱۲۰ هزار معلم بدون رتبه‌بندی و تازه استخدام، برای بارگذاری مدارک در سامانه رتبه‌بندی تنها تا پایان آبان فرصت دارند در طول آذرماه هم به مدارک‌شان رسیدگی خواهد شد و در پایان دی‌ماه احکام‌شان صادر می‌شود.

■ بر اساس اعلام سازمان حفاظت محیط‌زیست ایران، سهم ایران در تولید پسماندهای الکترونیک از متوسط آسیا بالاتر و تقریباً دو برابر آن است.

■ معاون توسعه و مدیریت منابع سازمان غذا و دارو از تسهیل روند صدور مجوز تجهیزات پزشکی به خصوص در حوزه پرستاری و مراقبت در منزل توسط این سازمان خبر داد.

و مؤسسات آموزش عالی تحت نظارت آن وزارت برای رشته پزشکی در مقطع عمومی، از سال ۱۴۰۱ به مدت حداقل چهار سال، در هر سال ۲۰ درصد نسبت به سال قبل افزایش یابد. با وجود این، اظهارات اخیر وزیر بهداشت همچنین دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی از توقف این مصوبه حکایت دارد و نشان می‌دهد بناست در این حوزه دچار عقبگرد شویم!

حکایت یک عقبگرد

افزایش ظرفیت تربیت پزشک از همان ابتدایی که مطرح شد در بین پزشکان و متخصصان این حوزه خرد خرد نداشت و معتقد بودند نه فقط پزشک کم نداریم بلکه زیاد هم داریم! اینگونه بود که به رغم آمار و ارقام منتشرشده در این حوزه صنف پزشکان با تربیت پزشکان بیشتر مخالف بودند. اما در نهایت شورای عالی انقلاب فرهنگی تصویب کرد از سال ۱۴۰۱ به مدت چهار سال، سالانه ۲۰ درصد به ظرفیت پزشکان اضافه شود. حالا اما انگار ورق برگشته و وزیر بهداشت که پیش از این در مسند نظام پزشکی

مشغول به کار بوده و دفاع از صنف پزشکان اولویتش بوده است به دنبال توقف این طرح است. جالب‌تر اینکه شورای عالی انقلاب فرهنگی هم در توقف موضوعی که خودش آن را تصویب کرده با وزارت بهداشت همراهی می‌کند. بر همین اساس، چند روز پیش بود که محمدرضا ظفرقندی، وزیر بهداشت با تأکید بر اینکه یکی از افت‌های افزایش بی‌رویه ظرفیت، دور شدن استاد از دانشجو است، از بازنگری در مصوبه افزایش ظرفیت پزشکی در شورای عالی انقلاب فرهنگی با همکاری رئیس‌جمهور و دبیر این شورا خبر داد. به گفته وی همچنین در مورد سهمیه‌های ورودی به دانشگاه و عدالت آموزشی نیز بازبینی خواهد شد.

شورای عالی انقلاب فرهنگی علیه خودش!

حالا هم حجت‌الاسلام عبدالحسین خسروپناه، دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی از بازنگری مصوبه افزایش ظرفیت پذیرش در رشته پزشکی توسط این شورا خبر می‌دهد و می‌گوید: «با توجه به اینکه بودجه این افزایش ظرفیت توسط سازمان برنامه و بودجه محقق نشد، ممکن

است اجرای مصوبه برای مدتی متوقف شود.» وی ضمن بیان این مطلب با برنامه شورای عالی انقلاب فرهنگی برای اصلاح مصوبه افزایش ظرفیت پذیرش در رشته پزشکی که در این شورا تصویب شده بود، می‌افزاید: «قطعا افزایش ظرفیت پذیرش دانشجویان در پزشکی باید با افزایش امکانات محقق شود و مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی نیز به این امر تأکید کرده است اما متأسفانه سازمان برنامه و بودجه برای افزایش ظرفیت پذیرش دانشجویان در رشته پزشکی تخصیصی انجام نداد. طبیعتاً این موضوع مجدد در شورای عالی انقلاب فرهنگی بحث خواهد شد تا این منابع لازم برای این امر تأمین شود یا اینکه افزایش ظرفیت برای مدتی توقف پیدا کند.»

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی خاطر نشان می‌کند: «من موافق نظر متخصصان در زمینه اجرا یا عدم اجرای مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص افزایش ظرفیت پذیرش رشته پزشکی هستم و نظر شخصی در این زمینه ندارم.»

حقوق و قواعد بین‌الملل در این‌باره چیست؟

در عرصه بین‌المللی تجویز کلی مبنی بر اصل عدم توسل به زور، منعکس شده در مواد ۱ و ۲ منشور ملل متحد به صورت صریح عنوان شده است و هر کشوری که به صورت خودسرانه بخواهد در این عرصه عملیات خاصی را انجام دهد، عمل او به منزله بر هم زدن نظم و امنیت بین‌المللی تلقی می‌شود. از جوانب مختلفی می‌شود به این موضوع نگاه کرد؛ یکی اینکه این غصب متداوم رژیم صهیونیستی در سرزمین‌های فلسطین و عدم عنایت به قطعنامه‌های سازمان ملل و حتی دیوان بین‌المللی کیفری، سازنده و نشان‌دهنده امری است که برخلاف قواعد و مقررات حقوق بین‌الملل، اما چیزی که اینجا وجود دارد، در حال حاضر درگیری نیروهای مسلح رسماً مابین ایران و رژیم صهیونیستی برقرار نشده و دوطرف مبادرت به یک سری عملیات‌های نظامی خاص، مادون سطح خصامه عرفی کرده‌اند.

ما در حقوق بین‌الملل تأکید مؤکد بر جلوگیری از جنگ و عدم توسل به زور داریم، لکن این به معنای عدم استفاده مشروع از چارچوب دفاع مشروع و مکانیزم‌های امنیت ملی کشورها نیست. کشورها می‌توانند در قالب امنیت خودشان و در قالب قواعد حقوق بین‌الملل بشردوستانه و حقوق مخاصات مسلحانه اقدامات مقتضی را می‌پذیرند. زمانی هست که یک سری از قواعد به صورت تعهد توسط کشورها پذیرفته شده است ولی یک سری از موارد هستند که به عنوان قاعده امره در عرصه بین‌المللی به شدت مورد تأکید و واجب‌الاحترام هستند و به نظر بنده جمهوری اسلامی ایران مستمسک از این قواعد می‌تواند به پاسخی منطقی و مشروع در قبال اقدامات رژیم صهیونیستی مبادرت ورزد.

جامعه

سرویس اجتماعی ۶۰۰۸۸۵۳۳

عقبگرد از تربیت پزشک

در شرایطی که کشور با کمبود پزشک مواجه است، شورای عالی انقلاب فرهنگی هم‌راستا با وزارت بهداشت و نظام پزشکی، علیه مصوبه خودش موضع گرفته است

■ ۲۸ پزشک به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر در برخی مناطق

سال ۲۰۲۲ سازمان بهداشت جهانی تراکم پزشکان نسبت به جمعیت در کشورها را ارزیابی کرد که نتایج آن نشان می‌دهد در حال حاضر به‌طور متوسط حدود ۱۷ پزشک به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر در جهان وجود دارد. در ایران اما این میزان کمی پایین‌تر از حد متوسط جهانی بود، چراکه به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر ۱۴/۹ پزشک وجود دارد. برخی از آمارها اما عدد کمتری را تصویر می‌کنند. قدر مسلم اینکه تعداد پزشک در کشورمان از استانداردهای جهانی پایین‌تر است و وقتی مؤلفه توزیع نا عادلانه پزشکان را هم به این ماجرا اضافه کنیم، سرانه پزشک در برخی از مناطق کشور وضعیتی تأسف‌بار پیدا می‌کند. همچنان که در برخی از مناطق کشور کمتر از ۲۸ پزشک به‌ازای هر صدهزار نفر داریم! با تمام اینها اما باز هم بزرگان حوزه سلامت معتقدند افزایش ظرفیت تربیت پزشک کار درستی نیست.

سرانه تأمین نشده و زیرساخت نداریم

بای صحبت‌های وزیر بهداشت که بنشینید برای اثبات غلط بودن تصمیم افزایش ظرفیت‌های پزشکی استدلال‌هایی دارد. از نگاه وزیر بهداشت اخلاق حرفه‌ای و پزشکی را از طریق استاد شاگردی حاصل می‌شود و اصلاً با نصیحت و بخشنامه، اخلاق حرفه‌ای، شکوفا نمی‌شود و به همین دلیل است که باید عرصه‌هایی را فراهم کنیم که ارتباطمان با دانشجو و دستیار، از تباط چهره‌به‌چهره و نزدیک باشد.

یکی از افت‌های افزایش بی‌رویه ظرفیت، دور شدن استاد از دانشجو است. بای صحبت‌های وزیر بهداشت که بنشینید برای اثبات غلط بودن تصمیم افزایش ظرفیت‌های پزشکی استدلال‌هایی دارد. از نگاه وزیر بهداشت اخلاق حرفه‌ای و پزشکی را از طریق استاد شاگردی حاصل می‌شود و اصلاً با نصیحت و بخشنامه، اخلاق حرفه‌ای، شکوفا نمی‌شود و به همین دلیل است که باید عرصه‌هایی را برگزار نمی‌شود. چون استادان در مطب‌ها و بیمارستان‌ها مشغول به کار هستند. پس ساعت عصر دانشگاه‌های پزشکی هم آزاد است و کمبود کلاس وجود ندارد.

این نماینده مجلس معتقد است ظرفیت رشته‌های علوم پزشکی کشور بی‌توجه به افزایش جمعیت و سن عمومی جامعه، به اندازه دهه ۶۰ باقی مانده است، چون تقاضای درمان در کشور زیاد است. پس انحصار به نفع پزشکان است اما به سلامت جامعه آسیب می‌زند و دسترسی عموم به سلامت و سیستم‌های درمانی کم می‌کند. ظرفیت پزشکی در کشور در حالی به اندازه دهه ۶۰ باقی مانده است که امکانات دانشگاهی و تعداد دانشجویان رشته‌های دیگر، در همه جای کشور افزایش داشته است. بنابراین با توجه به نیاز میانگین تعداد پزشک متخصص در کشورها هم‌سایه و منطقه، باید ۵/۸ برابر افزایش تدریجی پزشک داشته باشیم.

با تمام اینها همراهی شورای عالی انقلاب فرهنگی با صنف پزشکان برای توقف افزایش ظرفیت تربیت پزشک می‌تواند به معنای عقبگرد از قانونی باشد که شاید سال‌ها بعد دوباره مجبور به اجرایش شویم؛ زمانی که شاید خیلی دیر شده باشد.

حمله به غیر نظامیان در حقوق بین‌الملل چه قواعدی را دنبال می‌کند؟

در حقوق بین‌الملل بشردوستانه مستقیماً از هر گونه، تأکید می‌کنم از هر گونه، آسیب به افراد غیرنظامی جلوگیری شده و منع شده که ظرفیتش درگیری نمی‌توانند به هیچ وجه و به هیچ دلیلی، افراد غیرنظامی را مورد هدف قرار دهند که این یکی از جنایت‌های آشکار رژیم صهیونیستی در سیدودنو دوجهار روز گذشته است. بارها چه خود رژیم صهیونیستی و چه ایالات متحده این قواعد بین‌المللی را مورد خدشه و نقض قرار داده‌اند. بنابراین موضع حقوق بین‌الملل در قبال هدف قرار دادن اهداف غیرنظامی، کاملاً صریح و مشخص است.

در کل جدای از اصل منع توسل به زور، احترام به حقوق بین‌الملل بشردوستانه به عنوان یک قاعده امره مورد شناسایی و تأکید عرصه بین‌المللی و حقوق بین‌الملل واقع شده است.

کشورهایی که در عملیات‌های نظامی به نوعی از فضای قلمرو آنها استفاده می‌شود، در حقوق بین‌الملل چه وضعیتی دارند؟

در عرصه بین‌الملل و روابط بین‌الملل ماباید موضوعات را در کنار یکدیگر به صورت ظریف نگاه کنیم و باید نگاه خودمان را دقیقاً مابین حقوق بین‌الملل و روابط بین‌الملل مدنظر قرار دهیم. هم منافع بودن و منافع مشترک کشورها در روابط بین‌الملل یک اصل تأثیر گذار و ریشه‌دار در حقوق بین‌الملل است. اولاً که در این عملیات اخیر رژیم سفاک صهیونیستی، موشکی از کشوری عبور نکرده، بلکه جنگنده‌های نظامی اف ۱۵، اف ۱۶ و اف۳۵ این رژیم، با استفاده از فضای مورد مدیریت ایالات متحده آمریکا در عراق و در شدن از حریم هوایی عراق و اردن و

مبادرت به نزدیک شدن به مرزهای سیاسی جمهوری اسلامی ایران کرده و بعداً مبادرت به پر تاب موشک‌های سبک به سمت اهداف خود کردند.

معمولاً کشورها در شرایط جنگی با اعلام بی‌طرفی حرم هوایی خود مبنی بر استفاده هر کدام از طرفین مخاصمه، مبادرت به بستن حریم هوایی خود می‌کنند. اما نکته‌ای که وجود دارد، این بستن به منزله این نیست که کشورها حریم هوایی را نقض نمی‌کنند، بلکه در عملیات اخیر رژیم صهیونیستی حریم هوایی عراق نقض شده است. ولی با توجه به اینکه امکاناتی در عراق وجود نداشته و بدافند خاصی در ارتش عراق، مورد استفاده قرار نگرفته است نمی‌توانند در قبال این اقدامات رژیم صهیونیستی و این عبور و مرور و ترانزیت عظیمی که کشور آمریکا و رژیم صهیونیستی دارند، اقدام بارزادندای انجام دهند.

اما یک زمانی هست که کشورها می‌گویند ما اجازه نمی‌دهیم که طرفین از حریم هوایی ما برای حمله به کشور طرف دیگر استفاده کنند ولی در درجه اول توانایی سیاسی نظامی ندارند که در قبال نقض حریم هوایی خود بخواهند اقدامی را انجام دهند و در وهله دوم اساساً در این مورد سکوت می‌کنند و خوشان را به بی‌خی خبری می‌زنند. این اقدامی است که می‌توانیم به صورت موشکافانه به اقدامات کشور اردن، راجع به آن فکر کنیم، ولی خب این به منزله همکاری مستقیم با کشور در حال مخاصمه نیست و ما نمی‌توانیم که به صورت خیلی مستقیم، آن کشوری را که از حریم هوایی آن استفاده شده است به عنوان طرف مخاصمه و همدست آن کشور بدانیم.

شورای امنیت سازمان ملل متحد در این‌باره چه اقدامی می‌تواند داشته باشد؟

شورای امنیت در فصل هفتم منشور سازمان ملل متحد به گونه‌ای وظیفه اصلی خود را حفظ صلح و امنیت بین‌المللی می‌داند و طی یک سری مکانیزم‌هایی می‌تواند مبادرت به عملیات‌های نظامی کند؛ در قالب دفاع مشروع، آن هم در شرایطی که تشخیص دهد که آن اقدامات برخلاف صلح و امنیت بین‌المللی است. مکرراً حقوق بین‌الملل بشردوستانه و اهداف سازمان ملل متحد در جهت حفظ صلح و امنیت بین‌المللی مورد خدشه قرار گرفته است. شورای امنیت می‌تواند با به رای گذاشتن این موضوع در نشست خود، به صدور قطعنامه و استفاده از نیروهای نظامی یا مشروعیت بخشیدن به عملیات نظامی کشورها مبادرت کند. مصداق این موضوع در رواندا و یوگسلاوی سابق، قابل مشاهده است.